

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	50 Lei
Pe jumătate de an	25 „
Pe un pătrar de an	12 1/2 „
Un număr	1 Leu.

Manuscrisele se adresează redacției „Foaia Diecezană” iar banii de prenumărare și inserțiuni administrației „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș.
Telefon . . . 30.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 30 Lei, până la 200 de cuvinte 45 Lei, de aci în sus 60 Lei.

Partea oficială.

Nr. 4876 B. ex 1921.

CONCURS.

În temeiul Statutului organic § 63, combinat cu § 23 punct 5 și a §-lui 7 din „Regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter”, Consistorul diecezan ortodox român al Caransebeșului, — aprobând condițiile de concurs stabilite în ședința comitetului protopresbiteral, ținută la 16/29 Noemvrie 1921, — publică concurs pentru întregirea *postului de protopresbiter în tractul Buziașului* cu sediul în Buziaș.

Competenții la acest post de protopresbiter trebuie să dovedească, că au o calificare prescrisă prin concluzul de sub Nr. prot. 111 al Congresului național bisericesc din anul 1888.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. a) Două sesiuni parohiale din parohia protopresbiterală Buziaș;
- b) Casa protopresbiterală cu supraedificatele ei și grădina apartinătoare;
- c) Două estravilane;
- d) Birul și stola parohiei protopresbiterale din Buziaș.
2. Desdaunarea pentru pierderea suferită prin ștergerea ședulelor de cununie, amăsurat concluzului Sinodului eparhial Nr. 69 ex 1897, care desdaunare pentru protopresbiteratul Buziașului face suma de 200 Lei anual și se solvește dela Cassa diecezană.
3. Birul protopresbiteral dela preoții din tract.
4. Paușal, de călătorie ce se solvește din Cassa diecezană în mărimea votată anual de Sinodul eparhial, care sumă în prezent face 200 Lei anual.
5. Paușal pentru cancelaria protopresbiterală după preliminarul votat anual de Sinodul protopresbiteral.

Cei-ce doresc să competeze la acest post își vor subșterne rugărilor, provăzute cu documentele prescrise despre calificarea și ocupația lor de până acuma, Consistorului diecezan în termen de 30 de zile, socotite dela prima publicare a acestui concurs în „Foaia Diecezană”.

Caransebeș, din ședința consistorială, ținută în 9 Decemvrie 1921.

3—3

Consistorul diecezan.

În pragul Anului nou.

Bătrânul Kronos, cel cu barba lungă și cărunță iarăși a rupt o foaie subțire din calendarul vecinicii.

Pe această foaie era scris anul 1921, un an de trecere, cum au mai fost înaintea lui și o să mai fie de aci încolo.

Zic, an de trecere, pentru că sunt, cari nu știu sau nu vreau să înțeleagă, că cu toții plutim din o lume veche spre alta mai nouă, care la rândul ei va deveni și ea tot atât de veche, ca aceea de care nu de mult ne-am despărțit.

Corabia, ce servea de temelie așezemintelor noastre sociale de odinioară, era strâns legată cu lanțuri puternice de stâncile malului de granit, care mal oferea în trecut scut sigur pentru vederile și rânduiala de atunci.

Oricât de groase ar fi fost însă aceste lanțuri, dintele timpului a străbătut să le roadă cu încetul.

Corabia desfăcându-se a pornit pe cursul apei în jos.

Că unde se va opri, în pripă n'am ști să o spunem. La tot cazul, depinde mersul ei dela aceea, cum vom înțelege duhul vremii, care duh se deosebește mult în prezent de cel din trecut.

După întocmirile, ce sunt la toți încă proaspăt în memorie, cei puțini stăpâneau, iar mulțimea asculta.

În mijlocul acestei stări de lucruri, cu care ne obicinuiserăm, erupse războiul, ajungând țările în primejdie.

Ce era de făcut?

Stăpânii cheamă la arme pe cei de sub stăpânirea lor.

Și cei crescuți în spirit de supunere, adevărate masele poporului, pornesc la fronturi, nu pe o zi, nici pe două, ci pe ani de-a rândul.

Acolo, la fronturi, li se ia ceața de pe se deșteaptă din somnul cel de moarte.

Focul tunurilor îi trezește la conștiință

Prin trezirea la conștiință puterea masei începe să se miște, să devină liberă.

Masele poporului, cari până aci păreau a fi amorțite, astăzi sunt la largul lor nu numai la noi, ci pretutindenea.

Puterea masei, eliberându-se din cătușe, lucră din resputeri căutând, ca ordinea socială de mai nainte să o înlocuiască cu alta mai nouă și mai bună pentru zilele de astăzi.

În scopul acesta nu cruță mijloace și e lipsită de orice pietate pentru trecut.

Umblă pe toate căile să distrugă convingeri religioase, politice și sociale, cari au fost baza civilizațiunii noastre de ieri și în locul lor caută masele să creeze alte condiții de existență, ajutate fiind în năzuința lor de descoperirile științei moderne.

Puterea masei a ajuns să se lovească față de ordinea socială a trecutului.

Și prezentul?

Apără oare prezentul ordinea învechită a trecutului?

Ați văzut și vedeți zilnic cum o apără, că vrând-nevrând cedează pe toată linia.

Sub influința puterii masei resar rând pe rând întocmiri sociale la cari încă cu vreo câțiva ani înainte nu ne-am fi cutezat nici măcar să ne gândim.

Resare votul obștesc, resare reforma agrară, resare impozitul pe avere și o să vedem resărind și multe altele.

Cei ce au trăit în trecut în beșug de avuție și stăpânire, mânăniți până la os, deplâng acele timpuri fericite pentru ei.

Pe aceștia îi poți mângăia, dar nu le poți ajuta la reîntronarea trecutului, fiindcă formele lui înguste au dispărut.

Dacă mânăniții aceștia nu tind într'acolo să se refacă la gândire, apoi, ca unii cari și-au trăit traiul, rămân ai istoriei și sunt numai o pedecă pentru cei cu râvnă de a merge înainte.

În parte opusă aflăm pe cei ce toate le-ar

resturna, nu cu încetul, nu cu precauție, ci dintr'odată așa zicând peste noapte.

Aceștia aduc chaosul, din care cu greu putem eși la liman.

Tendința celor vechi de a conserva trecutul cu orice preț și impulsul masei de a crea noul viitor au produs curente, iar pe urma curentelor s'au întins lupte, din cari apoi se va cristaliza o gânduală, o orientare cu totul nouă.

Și anul 1921 a fost unul din acei ani, în care să sbăteau oameni și curente.

Bătrânul Kronos poate o să mai rupă încă multe foi din calendarul vecinicii până ce vom ajunge la o așezare nouă, liniștită pentru urmașii noștri, precum o moșteniserăm noi dela înaintași pentru timpurile trecutului.

Din frământările prezentului o să se formeze aluatul, care va hrăni ordinea de mâine a societății omenești, ce e pe cale a se înfăptui pe ruinele războiului.

Sub astfel de auspicii pășim peste pragul Anului nou, poftindu-ne să fim feriți de rău și îndrumați spre bine.

A. Măntău.

Probleme actuale

de preotul EUGEN SUDREȘIANU

(Sfârșit)

8. *Dotățiunea și fondurile*: Dotățiunea noastră de azi deși la aparință convenabilă dar în fond în proporții cu alți funcționari în calificații mai slabă și cu o prestație de activitate mai minoră pentru interesele obștinești și ale statului — după cum a recunoscut și P. S. Noștru Episcop — este nedreaptă, să ne mulțumim înse pentru prezent și cu atât în speranța, că superioritatea noastră să va îngriji ca cât mai curând și când va afla ocaziunea binevenită, ca și noi preoții să fim la fel dotați cu acei funcționari de stat, cu cari stăm într'o categorie de calificație și prestație. Dar în urma curentului anticlerical, ce ia proporții tot mai mari și care curent este față îndreptat în contra bisericii și a slujitorilor ei și care curent, sau într'un viitor mai apropiat sau mai departat, poate să ajungă să prevaleze și pentru ca noi să putem fi asigurați pentru toate eventualitățile, în mod cât mai rapid să căutăm a augmenta fondurile noastre parohiale inalienabile și să le ridicăm la un capital din a căror procent să se poată dota toți slujitorii bisericii în mod convenabil și să se poată prevedea biserica cu toate cele de lipsă, încât să nu mai fie avizată la ajutor bănesc în afară de biserică. Aceasta este o problemă din cele mai arzătoare și care trebuie rezolvată respective îndeplinită cât mai curând, și cu un rezultat cât mai satisfăcător.

9. *Reuniunile de femei*. Veți fi de părerea, fraților, că astfel de reuniuni nu se pot înființa la sate și n'ar avea nici un rost, dar nu e așa, cred că mai în toate parohiile noastre sunt cam multe femei evlavioase și cari fac multe donațiuni mai cu seamă pentru înfrumuse-

țarea bisericilor, e deci o dovadă că există o înclinare pentru a face ceva în interesul celor obștești, noi avem între astfel de împrejurări datorința, ca în pături cât mai largi să alimentăm aceste însușiri nobile și acestea să le ramificăm, adică, acțiunile de caritate donațiuni și înfrumșetare ale credincioșilor să le estindem, a bună oară și pentru ținerea în bună stare și înfrumșetarea cimiteriilor noastre, înzestrarea cu cele de lipsă și înhainarea școlărilor săraci și orfani etc. Și în cazul, când vedem, că numărul astorfel de credincioși să înmulțește, îi strângem pe toți într'un mănunchiu și făcând statute în regulă, putem înființa astfel de reuniuni, fie chiar și mixte (femei și bărbați) pentru înfrumșetarea bisericilor, ținerea în bună stare a cimiteriilor și înfrumșetarea a acestora. În statute să se normeze preciz scopul, mijloacele, datoriile și drepturile membrilor reuniunii. Deci și acestea cu puțin zel s'ar putea înființa.

10. *Internatul pentru copii preoților*: Într'un raport al meu înaintat în anul trecut în ședința unui colegiu preoțesc al tractului nostru Făget, care raport mi s'a cerut în baza deciziei aduse de preoțimea din tractul Ciacovii, am pledat și eu, că înființarea unui astfel de internat este de o mare și urgentă necesitate. Rămâne numai ca să se afle calea și mijloacele pe lângă cari s'ar putea înființa acest internat dorit de toți și care apoi să se înființeze într'un centru acomodat. Cele susținute de mine în acest raport le susțin și acum, rămâne deci, ca să se ia inițiativa din partea tuturor celor competenți și noi, cred că nici care nu ne vom subtrage de a contribui după puterile noastre la înființarea acestui internat, cu atât mai vărtos, că mai toate branșele au internate de felul acesta, numai noi preoții până acum n'avem, deci ceea ce s'a neglijat în trecut să se facă acum, fiind înființarea unui internat de felul acesta un mare favor pentru ceice au copii pela școlile secundare de prin orașe, deoarece toți sunt în curat cu câtă greutate își susțin preoții copii pe la școlile scumpetea de azi, neavând mijloacele suficiente materiale pentru aceasta, și în urma împrejurării, că nici modestul salariu ce-l avem dela stat nu ni-se asemează la timp. Și astfel nu putem conta cu punctualitate la aceste competențe și aceasta e un mare desavantaj pentru creșterea copiilor și în această privință prin înființarea unui internat pentru copii de preoți am fi ajutați mult.

11. *Colegialitatea*: Să fie sinceră și cu adevărat frățească, să ne sprijinim reciproc și fără preget în toate cauzele, să nu ne invidiem unii pe alții, să nu ne vorbim unii pe alții de rău, nici să ispitim pe credincioșii din altă parohie despre scăderile colegului, nici să facem vre-o declarație difamantă despre vre-un coleg în fața nimăru, căci făcând lucruri de acestea ne dojenim înșine și să va produce resenz, chiar și scandal la creștini înlăuntru, chiar și în afară de parohie, prin ceea ce autoritatea noastră va scădea și lumea ne va ignora și desprețui.

Cei, cari dela providență sunt dotați cu însușiri alese sau sunt în stare materială mai avantajoasă să nu ignoreze pe cei mai slabi colegi, căci aceasta denotă lipsă de cultură. Avem datorință, ca cei mai tari și distinși să întărim pe cei mai slabi, și observând oare-cari scăderi la vre-un coleg să căutăm a-l îndrepta noi între noi cu dragoste de frate.

Să nu ne desconsiderăm unii pe alții, nici să ne purtăm cu îngâmfare față de nici un coleg, căci aceasta încă însemnă lipsă de cultură, chiar prostie. Să ne iubim cu adevărat unii pe alții, căci prin aceasta vom arăta lumii că suntem slujitori ai bisericii și toți ne vor respecta pentru o purtare colegială ca aceasta, corectă și plină de dragoste. În privința colegialității să luăm exemplu

viu dela învățători și alte branșe. Și e de dorit, ca colegialitatea dintre noi nu să scadă, dar să o întărim ca să devie mai perfectă, ca în toate celelalte branșe.

12. *Sprijinirea autorităților*. Avem datorință sfântă a sprijini în toate atât autoritățile noastre bisericesti cât și cele lumene, dar mai vărtos cele bisericesti, pentru că ori-ce dispoziție sau ordonanță se edă din partea autorităților se edă în bună credință și interes obștesc și în scopul, de a servi dreptatea și pentru îndreptare. Deci, dacă cineva crede că este neîndreptătit prin vre-o dispoziție a autorităților, n'are voie să injure sau defaima autoritățile, ci să caute, fie direct fie indirect, ca astfel de dispoziții făcute din greșeli omenești să se îndrepte în baza stărilor faptice, dela ceea ce nu să poate sustrage nici o autoritate, fiind toate diregătorile de așezare dumnezezească.

În toate împrejurările să fim răbdători, calmi și punctuali și în acest caz nu vom face greșala de a nu sprijini autoritățile. Să ne gândim bine, că și noi, ca autorități mai mici, avem lipsă de multe-ori de sprijinul autorităților mai mari și cu ce rezultat ne vor sprijini autoritățile superioare, când în vreme de lipsă și noi vom solicita sprijinul necesar al autorității, dacă noi înșine n'am făcut-o aceasta, ba ne vom fi purtat în mod difamant față de autorități?

Prin punctualitate în rezolvirea actelor oficiale încă să căutăm a sprijini toate autoritățile ce ni se vor adresa. A injura guvernul țării sau persoane singurateice marcante din viața politică însemnă încă un prost gust. Și peste tot ar fi o nerecunoștință și lipsă de cultură că în România mare să injuri guvernul, care dă până acum tot sucursul moral și material bisericii noastre și preoțimi, și dacă luăm, întru împrejurări destul de grele. Aceasta să ne fie directiva întru sprijinirea autorităților.

13. *Ținuta politică*: Părerea generală în această privință chiar a P. Sf. Nostru Mitropolit Nicolae enunțată la primul congres preoțesc ținut în Sibiu în primăvara anului 1919 e că preotul și în trecut sub stăpânirea ungurească a fost îndrumătorul politic a păstoriților săi și aceasta datorință o avem și pentru viitor, deoarece poporul de rând, deși acum sub stăpânire românească, dar n'are școală în de ajuns în cele politice și așa ușor să poate întâmpla, ca poporul în cele politice să devieze și să apuce în cele politice pe căi rătăcite și rele, cari rătăcirii, de nu vor fi îndreptate la timp, pot să producă daune însemnate fie bisericii noastre, fie intereselor și altor așezăminte de stat, pot aduce la o distrugere a ordinii sociale și de stat, și poporul e aplicat în multe cazuri a da crezământ prorocilor mincinoși în cele politice, deci și pentru viitor în România întregită avem cu atât mai mult datorința a fi îndrumătorii poporului în cele politice.

De una însă să ne ferim în cele politice: nici când să nu vânam după interese speciale și particulare, ci interesele noastre, ca îndrumători politici, să le aducem în conglăsuire cu interesele bune și reale ale poporului și cu cele obștești, căci dacă poporul va observa, că îndrumătorii lui politici vor vâna după interese particulare ne vom pierde creditul înaintea poporului și nu ne va urma și este în deobște cunoscut, că poporul și în cele politice are un spirit de observație foarte ager. Ținuta noastră politică să fie izvorită din convingere curată și să nu ne lăsăm influințați în spre rău și să fim liberi în convingerile noastre politice acum, când suntem în țara noastră liberă și nu slugi plecate fără convingeri, cum n'am fost nici sub stăpânirea ungurească, care era pentru noi una din cele mai subjugătoare în cele politice și în toate celelalte.

„Altă creștere. Școala muncii“.

În anul 1919 a apărut în două ediții o carte cu acest titlu. a dlui prof. S. Mehedinți și a trecut „ca pâinea caldă“; iar în anul 1921 a apărut în a treia ediție revăzută și adăugită. Pentru conferințele didactice ale învățătorilor din primăvara anului 1921 cartea dlui Mehedinți a avut o deosebită importanță, tratând cea mai însemnată chestiune dela ordinea zilei: „Școala muncii“.

Introducerea cărții cuprinde puncte de plecare pentru cititori: Educația nu e atât artă, cât știință. Istoria pedagogiei ajută puțin, căci mulți pedagogi vestiți au scris într-o vreme, când creierul nu era cunoscut mai deloc, iar sufletul copilului era o taină. Abia Rousseau a bănuț drumul cel adevărat, Pestalozzi îl urmează în educația simțurilor, Fröbel ghicește însemnătatea muncii. În sfârșit, etnografia modernă a arătat însemnătatea fundamentală a conceptului de *muncă* pentru toată evoluția *omenirii* și deci și a *individului*, fiind aceste în mare parte un produs al muncii sociale. *Doctrina educației trebuie să se sprijine pe învățătura trasă din munca întregii omeniri*. Pedagogul și omul de stat n'are alt drum spre educație decât *munca*, fie că voințe să formeze individul, fie că tinde să îndrepte obiceiurile unui popor nărauit.

Partea întâia a cărții poartă titlul: „*Evanghelia iubirii: Copilul și femeia*“. Această parte este împărțită în 8 capitole.

Capitolul I este intitulat: „Un popor, care injură și bate, Bătaia-i din raiu“. Românii de azi injură cumplit. Bătrânii nu injurau. Obiceiul e luat în mare parte dela țigani. Popoarele în adevăr civilizate nu cunosc injurăturile. Românii bat vitele și le îngrijesc rău. Școala și cazarma au întărit ideea, că „bătaia-i din raiu“. Popoarele civilizate nu bat vitele.

Capitolul II are titlul: „Ce spun fiarele?“ Animalele nu-s mașini, ci au și ele priceperea lor și graiu lor. Fiecare speță are menirea ei. Aproape toate sălbăticiunile sunt blânde, când nu le cauți pricina. Onul le-a speriat și le-a înrăit pe multe. Dacă ști să umbli cu ele, le poți îmblânzi. Ca exemplu se aduce Hagenbeck, care a folosit o nouă metodă de îmblânzire a fiarelor, fără bătaie și a format o adevărată școală pentru fiare pe moșia dela Stellingen, lângă Hamburg.

Capitolul III cu titlul „Ce mărturisesc copiii și primitivii?“ ne arată, că copiii iubesc animalele și îndeosebi puii; copilul este cel mai bun îmblânzător. Primitivii deasemenea leagă repede prietenșug cu tot felul de vietăți; colibele sălbaticilor sunt adevărate menajerii.

Capitolul IV vorbește despre „femeia ca educatoarea genului omenesc“. Copiii și femeile au îmblânzit cele dintâi animale. Femeia a adunat semințe, le-a sămănat și a început agricultura. Tot ia avea paza focului și tot ea a pus temelul industriei: olăria, țesutul ș. a.

Capitolul V și VI ne arată „isprava bărbatului“. Din *culegător* bărbatul ajunge *vânător*. Descoperind

uneltele, bărbatul începe un „războiu înăsprit“. Unele spețe de animale pier, altele ajung sperioase. Cruzimile vânătorii l-au făcut pe bărbat crud față de femeie și copii, apoi față de propriul său sex. Omul devine căpcaun, mănâncă pe semenii săi și așa se răspândește canibalismul. Trecerea dela canibalism la robie ușurează soarta femeii, dar robia aduce ideea de castă, care cufundă pe om în păcate tot așa de mari, ca și canibalismul.

Capitolul VII și VIII se ocupă cu „lecuirea de păcat“. Spețele stinse nu le mai putem învia, națiunile nimicite nu le mai putem scula din mormânt, dar putem cruța și păstra pe cele cari au rămas. Pentru a ne lecu de păcat, femeia poate arăta calea mai ușor decât bărbatul. Ea nu injură, nu bate, nu bea, nu fuge de biserică. Femeia trebuie să dea tonul educației. Oamenii mari au avut totdeauna mame cu însușiri alese, iar *valoarea* unui neam se judecă mai mult după femei, decât după bărbați.

Partea a doua a cărții are titlul: „*Școala muncii: Preotul și învățătorul*“. Această parte cuprinde 6 capitole.

Capitolul I vorbește despre „*biserica vie*“. Numai preotul poate da învățatură și îndrumare spre ideal femeii, care nu știe încă îndeajuns, ce este munca; iar aceasta o poate face preotul prin pilda și prin munca lui pozitivă. Dupăcum mama este învățătoarea copiilor, totașa preotul trebuie să fie învățătorul mamelor. Predica preotului trebuie să devină o lecție de pedagogie, cu privire la educația fizică, intelectuală și morală.

Capitolul II cu titlul „*Școală fără boală*“, ne spune, că școala trebuie să urmeze viața de acasă a copilului, împlinind sistematic, ceea ce mama a lăsat neîmplinit. Școlile noastre însă sunt bolnave. La noi stăpânește „*școala cărții*“. Dar „*școala muncii*“ este mai pe sus de „*școala cărții*“.

Capitolul III stăruiește pentru o „*Altă pregătire a preoților și a învățătorilor*“. Fiecare școală să fie așezată în mediul social, de care se ocupă. *Pregătirea în orașe a învățătorului și a preotului de sat este o absurditate*.

Capitolul IV ne arată „*minunile muncii*“, aducând ca exemplu pe Oscar Wilde, Tolstoi, Helen Keller (o fată oarbă) ș. a. Munca este calea către progres nu numai pentru omul normal, ci și pentru cel căzut în rătăcirii.

Capitolul V ne spune, că nu toate viețuitoarele sunt deopotrivă de educabile. Nici între oameni nu au toți acelaș îndemn spre bine. Pentru unii ca aceștia este nevoie și de oarecare constrângere, dar întâi trebuie să-i despărțim de cei buni.

Capitolul VI tratează despre „*roadele educației, caracterul oamenilor și oameni de caracter*“. Creierul nu e ca o coală de hârtie nescrisă. Copilul are anumite însușiri din naștere, cari pot determina măcar o parte a caracterului. Altă parte se poate adăuga prin educație, căci sufletul se poate altoi ca și pomii. Putem cunoaște caracterul cuiva din ceea ce gândește, citește și după prietini ce-i are, dar criteriul cel mai sigur pentru cunoașterea caracterului cuiva este *munca* aceluia.

Partea a doua a cărții sfârșește cu o *încheiere*, în care se dau 10 reguli cu privire la muncă.

Partea a treia a cărții are titlul: „*Căluza științei*” și cuprinde 2 capitole: unul despre „observări asupra muncii primitivilor” și altul despre „cum crește și muncеște creierul”. Iar încheierea acestei părți ne arată „semnele unei bune creșteri”: sănătatea și puterea fizică și sufletească.

Iată, cum apreciază revista „Lamura” această carte: „Nu se poate o carte mai potrivită pentru starea de suflet, în care ne găsim azi, decât cartea profesorului Mehedinți. Nu avem a face aci cu un manual de pedagogie, ci cu un strălucitor *essai*, o convorbire vie și plină de idei de reflecție ascuțite și pătrunzătoare, când etice și sociale, când educative, atingând însă mereu probleme gigantice și arzătoare. Încheierile formulate de autor, în stilul său tăios și strălucitor ca o lamă de cuțit, sunt adevăruri, la cari a ajuns prin propriile sale observări și reflexiuni, un cugetător învățat și un dascăl, care-și iubește meseria... Cartea dlui Mehedinți rămâne un izvor de apă vie pentru toți acei ce se preocupă de chestiunea educației”.

P. Bizerea.

Isus Hristos

cuvintele sfintei scripturi.

mineata din Sămbăta Paștilor 1921 publică în „Cărți de cetire pentru Paști” căruii putea generaliza titlul în: „Cărți de cetire pentru sărbători”. Estragem din acest articol următoarele:

I

După cum dorești de multe ori să eși din priveștița uscată a orașului, ca să te duci să-ți odihnești ochii și sufletul la țară, tot așa, la vremea sărbătorilor Paștelui, în Săptămâna Patimilor, cuprinde pe câte unul dorul de a se cufunda în citiri care să-l scoată din monotonia de toate zilele a unei vieți pătate de atâtea scaderi, și să-l strămute în largul cugetărilor și simțirilor până la care nu pot ajunge nimonicile păcătoase ale vieții mărunte. Câți din noi nu străbat această stare de suflet, câți nu suspină după clipele când să se poată elibera din strămoșia gândurilor închinată grijilor și agoniselilor mărunte, spre a-și lua nestingheriți zborul spre culmile simțirilor veșnice! O undă de viață mistică se simte în mulți din noi cu atât mai mult, când și împrejurările din afară, tradițiuni vechi, amintiri, nu numai ale tale, ci și ale unei întregi societăți zgândăresc fondul mistic al fiecărui om.

II

O asemenea împrejurare e vremea sărbătorilor, în care ne aflăm, cu toate amintirile copilăriei, care mai cu seamă acum se trezesc în noi; cu tot trecutul popoului, care a trăit cu aceste sărbători și cu toată puterea sufletească pe care o are amintirea Patimei și Învierii lui Hristos.

Te cuprinde dorul să citești ceva potrivit cu asemenea clipe, să arunci în lături tot materialul de hârtie întinsă și lată, care se igrăniadește zilnic sub ochii tăi... Să citești altele, ceva din înțelepciunea vieții veșnice.
— Dar de unde să iei?

III

Prin 1914—1915, a venit la mine, în Săptămâna Patimilor, avocatul *Colfescu-Delaturda*, azi conțilier de Curte de Apel în Cluj, autorul cărții *Viața morală a popoarelor și războiul european* (București, 1916), cerându-mi să-i indic câteva cărți de cuprins creștinesc, cu care să-și înnoiască sufletul în acele zile de puternice amintiri religioase. Și am ținut minte acest fapt și mi-am zis: Iată, chiar oameni streini de îndeletnicirile duhovnicești, oameni cari se frământă în preocupări care iau la vale ca un șivoi, simt și ei nevoia unei eliberări, unei zmulgeri a sufletului din niște griji care te macină zi cu zi și nu-ți mai dau răgaz să te întorci asupra ta și să cugeți la sufletul tău.

IV

Fără îndoială, acest caz nu este singur. Din nefericire, nu suntem noi organizați pentru a descoperi astfel de cazuri, pentru a afla sufletele de a se mărturisii în felul acesta, pentru a le pune la îndemână mijloacele de a răspunde unor asemenea treziri sufletești.

În adevăr în străinătate există edituri și librării religioase pline de tot felul de cărți, pentru orice grad de cultură, care să satisfacă aceste trebuințe. Când vine vremea sărbătorilor, forfotește lumea într'însele, și în fiecare an poți observa cum material nou să tot îngrămădește, în niște edițiuni de o execuțiune artistică minunată.

Noi n'avem, nu suntem organizați în felul acesta, așa că, pagubă! trebuințe sufletești ca cele pomenite rămân fără răspuns.

V

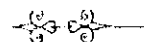
Totuși n'am putea spune că suntem cu totul lipsiți, cel puțin pentru unele categorii de oameni. Sunt câteva cărți cu care s'ar putea face oarecare propagandă la asemenea zile. Aspectul lor simpatice le face ca numai decât să câștige inima. Eu fac experiența acestor lucruri zi cu zi.

Aseară, câțiva elevi de liceu numai decât au fost câștigați sufletește pentru cartea *Viața lui Isus Hristos, istorisită cu cuvintele Sfintei Scripturi* de Dr. Petru Barbu, București, editura Pavel Suru, 1916, Prețul 2'50. Am recomandat-o în predica ținută la biserica S. *Ilie-Kalinderu* la denia de Marți scara, și când a doua seară, Mercuri am și adus-o și au văzut-o elevii, bine tipărită frumos ilustrată și oftină, numai decât au cumpărat-o câți-va și sunt sigur, că, prin ei, propaganda merge mai departe.

Dar nu numai pentru școlari potrivită, ci și pentru alți creștini, întru cât e păstrată în totul însăși frumoasa limbă a Sfintei Scripturi și ai toată povestirea celor patru evangheliile turnată într'o singură carte.

Arhim. SCRIBAN

București Joia Mare 1921.

Ș T I R I

Tuturor cetitorilor și colaboratorilor foii noastre le urăm un an nou cu bine!

REDACTIUNEA.

Serbătoarea Nașterii Dômnului. Crăciunul s'a serbat la Caransebeș în biserica noastră catedrală cu deosebită solemnitate. Sfânta liturghie a celebrat-o însuși P. Sf. Sa Dl Episcop *Dr. Iosif Tr. Badescu* asistat de 7 preoți și 1 diacon și anume: P. On. Dni protopopi *Andrei Ghidiu, Spiridon Șandru și George Petrescu*; părinții: *Dr. Petru Barbu*, director de teologie, *Teodor Șandru și Filip Pop*, profesori, eară ca diacon a servit părintele protodiacon *Sabin Euvșian*, directorul liceului. A doua zi de Crăciun a celebrat sf. liturghie P. Sf. Sa Dl Arhiepiscop *Filaret Musta*, asistat de P. On. Dni protopopi *Andrei Ghidiu, Spiridon Șandru, George Petrescu*, părintele *Teodor Șandru*, profesor; părintele protodiacon *Sabin Euvșian*, directorul liceului; și nou-hirotonitul diacon *Iuliu Popovici* din Sân-Ianăș.

Vizită regală. Regele Iugo-Slaviei *Alexandru* a făcut la Crăciun o vizită familiei regale române la Sinaia, unde a stat 3 zile.

Logodna principesei Marioara. Cu ocaziunea vizitei Regelui *Alexandru* al Iugo-Slaviei la Sinaia s'a făcut logodna principesei regale române *Marioara* cu Regele *Alexandru*. Se anunță, că în curând va urmă și cununia. Dumnezeu să binecuvinteze această căsătorie spre binele familiilor regale române și iugoslave și spre binele poporului român și sârb-croat-sloven.

Hirotonie. În ziua primă de Crăciun P. Sf. Sa Dl Episcop diecezan a binevoit a hirotoni intru diacon pe candidatul de preoție *Iuliu Popovici*, ales preot în Șipet. Hirotonirea s'a făcut în catedrală. Marți în 28 Decembrie a fost hirotonit de P. Sf. Sa Dl Episcop în capela episcopescă intru presbiter.

Fidanțare. Dl *Matei Armaș*, profesor la liceul de stat din Caransebeș s'a fidanțat cu dsoara *Hilda Tweraser* din Caransebeș, Felicitările noastre!

Muzee bisericesti. Aflăm că în arhidieceza și în dieceza Orăzii-mări s'au luat dispoziții din partea P. S. Dni Episcopi să se înființeze câte un muzeu bisericesc.

P. S. Sa Episcopul nostru încă a luat dispozițiuni prin un circulariu emanat cătră preoțime în scopul înființării muzeului eparhial și a augmentării bibliotecii. Onorata preoțime fără îndoială va da ascultare cuvântului Prea Sfințitului nostru Episcop pentruca cât mai curând să se îndeplinească dorința Prea Sfinției Sale, ca Eparhia noastră să fie îmbogățită cât mai curând cu

muzeul eparhial. Numai astfel dăm dovadă că suntem la înălțimea vremilor de astăzi, cari reclamă: cultură și lumină. Se ne împlinim toți datorința, ca să nu ne rușinăm de urmașii noștri, ci să servim ca exemplu de vrednică imitare.

Reapare ziarul „Drapelul“. În curând va reapare la Logoj vechiul ziar al partidului național român, *Drapelul*, condus de marele luptător național *Dr. Valeriu Branșce*, care a suferit atât de mult dela Unguri în lupta aprigă ce a purtat-o cu mijloace legale în scopul trezirei poporului nostru la conștiința națională.

Sfințirea bisericii din Blajova. Comuna Blajova, deși mică la număr și slabă în puterile sale materiale, având un popor foarte evlavios, și-a reparat fundamental biserica, încât astăzi cu dreptul se poate afirma, că are o biserică aproape nouă și frumoasă. Această biserică s'a sfințit la ordinul autorităților în ziua praznicului Întrării în biserică prin păr. *Avram Ciocoi* din Vucova, care cu această ocaziune a ținut o cuvântare ocazională. În decursul sf. liturghii a cântat Dl învățător *Augustin Ruffu* cu elevii săi în mod foarte înălțător în duet rezponzoriile liturgice, ceiace a făcut o adâncă impresiune asupra sufletelor credincioșilor. Vucova la 16 Dec. 1921. *Pavel Drinca*, învățător.

Unificarea bisericească. Proiectul de lege al unificării a fost redactat de comisia de 15. După ce în acesta se vor introduce și modificările propuse de Constituanta bisericească, statutul va fi trimis congresului nostru național bisericesc spre a-și spune din nou cuvântul.

Curs pastoral. Pentru îmborsăvirea problemelor pastorale și religioase de astăzi se va deschide pe seama preoțimii din arhidieceză cu 1 Februarie 1922 un curs de o lună în Sibiu. Vor ține cursuri: I. P. S. Sa Mitropolitul, P. S. Sa Episcopul *Bartolomei* al Râmnicului și alți bărbați distinși ai bisericii și școlii noastre.

Ruptură bisericească în Ceho-Slovia. O parte însemnată a Cehilor a rupt legăturile cu biserica Romei și s'a organizat ca „Biserică națională ortodoxă cehoslovacă“. Numărul credincioșilor ei se ridică la peste un milion. Are până acum 3 eparhii cu câte un episcop.

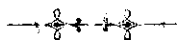
Mantia de încoronare. Zilele acestea va fi predată M. S. Reginei mantia de încoronare, făcută ca cadou din partea capitalei. Ea este o capd'operă de broderie artistică, pregătită în școala de sericicultură și țesătorie din București, după desemnul măestrului *Costin Popescu*. Motivul de pe mantie simbolizează țara noastră și bogăția ei. Mantia e croită dintr'o stofă de aur și purpură. În față, din distanță în distanță, sunt presărate stemele ținuturilor alipite și stema familiei regale, încunjurate de mănunchiuri de grâu. În mijlocul spatelui se află coroana regală a M. S. și inițiala M. S. Regina. După încoronare mantia va fi expusă.

Numărul școlilor în Ardeal și Banat. Numărul școlilor primare în Ardeal și Banat e de 5276,

dintre cari statul întreprinde 1064, comunele 418, iar confesiunile 3409; mai sunt 29 școli evreiești. Școli primare românești sunt în total 3668, ungurești 1095, germane 397, slave 87 și israelite 29.

Terminul de predare al declarațiilor de impuneri prevăzute de legea asupra contribuțiilor directe s'a prelungit până la 20 Ianuarie 1922. Terminul pentru depunerea declarațiilor privitoare la impunerile anului financiar 1922/23, cari conform legii urmau să se facă în cursul luni Ianuarie 1922, rămâne amânat pentru o durată ce se va fixa ulterior.

Erată. În articolul părintelui Eugen Sudreșian „Problemele actuale”, și anume în partea publicată în nrul 51 al „F. D.” s'au strecurat două erori de tipar, cari se rectifică precum urmează: Pe pagina 3. coloana I alinea 2 șirul penultim în loc de „2—3 luni” se scrie corect „2—3 ani sau chiar” și tot pe pagina și coloana aceasta, șirul ultim al coloanei, cuvintele „comunicările noastre” se îndreptează așa: „comunicările ce ni-s'au făcut”.

Literatură.

Am primit: Nr. 1 și 2 din excelenta revistă „Ramuri”, al cărei director e N. Iorga. Aflăm în acești numeri studii literare de N. Iorga, novele de I. Agârbiceanu, poezii de Tempeanu, Iacobescu, Stănescu, cronică. Revista apare săptămânal la Craiova. Abonamentul anual 120 Lei, prețul unui exemplar 2:50 Lei. O recomandăm cetitorilor noștri.

A apărut Nr. 12 din „Revista teologică” din Sibiu, cu următorul cuprins: Preotul I. Trifa: Darul; Păr. Terenție: Episcopia Vadului, Feleacului și Clujului; Arhim. Scriban: Studiul pastorei în biserica românească; Preotul Morușca: Meditații religioase și exerciții spirituale. Apoi: Viața bisericească. Alcoolismul. Mișcarea literară Cronică bisericească-culturală.

Sub titlul „Dacoromânia” a apărut buletinul „Muzeului limbei române” pe anii 1920 și 1921, condus de prof. la universitatea din Cluj Sextil Pușcariu. Acest op cuprinde studii, etimologii și notițe lexicografice, apoi recenzii și articole mărunte. Editura institutului de arte grafice: „Ardealul” Cluj. Prețul 150 Lei.

CONCURSE.

Se scrie pentru întregirea parohiei de clasa a II-a din comuna **Calina**, protopresbiteratul Oraviței cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumente împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială de 30 de jughere.

2. Un intravilan parohial de 200 □.

3. Birul și stola uzitată.

4. Locuință liberă în casa parohială.

Recurenții se invită a-și înainta recursesele adresate comitetului parohial din Calina, Prea On. oficiu protopresbiteral din Oravița, apoi a se prezenta în vre-o Duminică ori sârbătoare în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în oratorie și cântare, dar nu în ziua de alegere.

Calina la 11 Decembrie 1921 din ședința comitetului parohial. 1—3

Nicolae Blaj m. p.
not. com. par.

Todor Boru m. p.
preș. com. par.

În conțelegere cu mine: *Cornel Ștefan* adm. protopop.

Pentru îndeplinirea postului de învățător dela școala confesională ortodoxă română din **Cerna**, protopresbiteratul Buziaș, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela primul publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumente:

1. Salar în bani gata dela sf. biserică 200 Lei.
2. Salar din pământul școlar, încât prețul pământului e deajuns, la caz contrar și din repartiție 200 Lei.
3. Din repartiție 100 Lei și întregirea dela stat.
4. Locuință liberă cu 2 chilii, culină, cămară, grajd și grădină dela intravilanul locuinței.
5. Pentru conferință trăsură până la gara proxima și 25 Lei
6. Pentru scripturistica 10 Lei.
7. Dela înmormântări unde va fi poftit, cu Liturgie 2 Lei, fără Liturgie 1 Leu.

Alesul învățător este îndatorat a purta cantoratul în și afară de biserică, a instrua elevii și elevele de școală în toate cântările bisericești, a compune preliminariul bisericii cultului și fondului școlar, repartiția cultului, a compune socoțile bisericii și a cultului pe lângă o sumă cu care se va va înțelege cu comitetul parohial.

Preferiți vor fi aceia cari sunt în stare să instrueze și conducă cor vocal bisericesc pentru care serviciu va fi separat remunerat după înțelegere cu comitetul parohial.

Rugările de reflectare la acest post adresate comitetului parohial să se înainteze Prea On. Oficiu protopresbiteral ort. român în Buziaș.

Recurenții sunt poftiți a se prezenta în sf. biserică spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic, dar nu în ziua alegerii.

Cerna din ședința extraordinară a comitetului parohial ținută la 11 Septembrie st. v. 1921. 1—3

Toma Sfetcu
not. com. par.

Alexandru Ioanoviciu
paroh, președ. com. par.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Se escrie concurs pentru indeplinirea *parohiei* vacante clasa I din **Uzdin**, protopresbiteratul gr. or. român al Panciovei cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“ pe baza ordinațiunei Ven. Const. cezan ddo 25 August a. c. Nr. 3499 B. 1921.

Emolumentele sunt :

1. Sesiunea parohială constătătoare din 34 jughere catastr. Dările erariale și comitatense după această sesiune le va plăti alegândul preot.

2. Stolele de la înmormântări, botezuri, cele obișnuite acuma până la revenirea stărilor normale.

3. Cvarțir în casa parohială, constatat din 2 odăi, curte și gradină, precum și alte edificii trebuincioase.

4. Birul parohial de 300 dinari anual plătit din ada bisericei.

5. Lemnele de încălzit locuința, dară numai pe arna aceasta.

Doritorii de a ocupa acest post de paroh la parohia vacantă de aici au să-și substearnă rugările instruate conform normelor din vigoare, adresate comitetului parohial din Uzdin, la Prea Onoratul oficiu protopresbiteral gr. or. român al Panciovei în Vârșeț.

Uzdin din ședința comitetului parohial gr. or. român, ținută la 29 Sept. (12 Oct.) 1921. 3—3

Iancu Milu

preș. com. par.

Ioan Sunda

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea* protopresbiter.

5. Casă parohială nu este, deci de locuința se va îngriji alesul preot, afară de aceea va plăti și darea după pământul ce-l folosește

Doritorii de a ocupa acest post, să-și trimită rugările instruate conform „Regulamentului pentru parohii“ Prea On. Domn protopresbiter Traian Oprea în Vârșeț și sunt poștiți a se presenta cu prealabila încuviințare a protopresbiterului în sf. biserică, în vre-o Duminecă ori sârbătoare, spre a-și arăta desteritatea în cântare și oratorie, dar nu în ziua de alegere.

Râțișor, din ședința com. paroh. ținută la 25 Septembrie 1921.

Teodor Răbăgia

inv. și preș. com. par.

Lăzar Roman

not. com. par.

În conțelegere cu mine: *Traian Oprea* protopresbiter.
Nr. 4554 B. ex 1921.

Acest concurs se publică cu adausul, că în senzul §-lui 29 al Regulamentului pentru parohii și a decisului consistorial ddo 3 Martie și 12 Aprilie 1914 Nr. 3053, ridicat la valoarea de concluz sinodul cu concluzul Nr. 33 ex 1914, credincioșii sunt îndatorați a presta și birul parohial, care constituie o parte legală a dotațiunii, preotești.

Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 9 Decembrie 1921.

Episcopul diecezan:

Dr. Iosif. Tr. Badescu.

3—3

Pe baza ordinațiunei Venerabilului Conzistoriu diecezan ddo 29. Iulie 1921. Nr. 3170. B., subscrisul comitet parohial escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în Foaia diecezană pentru ocuparea postului de *paroh*, în parohia de clasa I. din **Ritișor**, protopresbiteratul Vârșețului, județul Torontal-Timiș.

Emolumentele sunt :

1. Una sesiune parohială, constătătoare din 30 jughere stânjeni

2. Un plaț intravilan de 800 st.

3. Un plaț eștravilan de 800 st.

4. Stola și venitele uzitate.

Au apărut

în editura institutului de editură

„CARTEA ROMÂNEASCĂ“

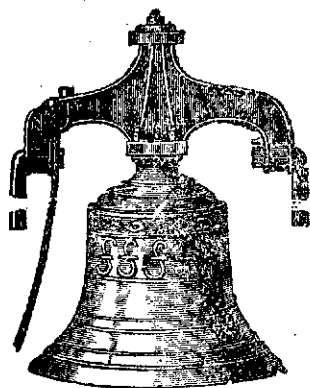
HERBERT SPENCER

=== AUTOBIOGRAFIE ===

Rezumată și tradusă de Dr. J. DUSCIAN

Prețul Lei 15.

De vânzare la principalele Librării din Țară.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote

și fabrică de scaune de fer pentru clopote

TIMIȘOARA-FABRIC.

40—52

Calculări de preț să trimit gratuit.